

Bijlage I

Overzicht van de maatregelen die recent genomen zijn om het aanbod van geschikte orgaandonoren te bevorderen

- Er zijn maatregelen in de ziekenhuizen genomen om het aanbod van geschikte orgaandonoren te bevorderen. In de praktijk van alledag krijgen artsen gemiddeld zelden te maken met een donatieprocedure. Daarom is het belangrijk om de arts zo vroeg mogelijk in het proces te laten ondersteunen door speciaal daarvoor opgeleide donatiefunctionarissen. De invoering van donatiefunctionarissen in een aantal Nederlandse ziekenhuizen heeft al een positief effect op de donorwerving gehad. Onder andere zien we een stijging van het aantal raadplegingen van het Donorregister en van het aantal weefseldonoren. Mede op basis van dit resultaat is er de afgelopen tijd door alle bij de orgaandonatie betrokken partijen gewerkt aan de verdere ontwikkeling van donorwerving in de Nederlandse ziekenhuizen. Momenteel zijn 58 functionarissen daadwerkelijk aangesteld, verspreid over circa 50 ziekenhuizen. Eind dit jaar zal de nieuwe organisatie donorwerving operationeel zijn. Doel van deze organisatie is het verbeteren van de donatieprocedures door het ondersteunen van de artsen in de ziekenhuizen. De organisatie bestaat uit drie niveaus (landelijk, regionaal en lokaal). Hierdoor wordt het beter mogelijk de verschillende activiteiten op het gebied van de donorwerving onderling goed af te stemmen en aan te sturen.
- In 2003 is in de Rotterdamse regio met behulp van subsidie van VWS de pilot requestorfunctie van start gegaan. De testperiode loopt gedurende het hele jaar 2004. De pilot is van groot belang voor de verdere ontwikkeling van de donorwerving in de Nederlandse ziekenhuizen. Een van de grootste knelpunten van de orgaandonatie is het groot aantal weigeringen van nabestaanden bij het vragen van toestemming voor orgaandonatie. Indien de overledene niet in het Donorregister geregistreerd is, weigert gemiddeld voor alle overlijdensgevallen 70% van de nabestaanden. Door middel van inzet van 'requestors' bij de nabestaanden hoopt men vaker toestemming voor donatie te krijgen. De requestor ondersteunt de arts bij het voeren van het gesprek met de nabestaanden. Amerikaanse ervaringen laten zien dat de inzet van een kundig requestor succes kan hebben (60 à 80 % toestemmingen tegenover 30% toestemmingen in Nederland). Tevens zal een landelijk callcenter worden getest waarbij alle in het ziekenhuis overledenen zullen worden aangemeld. Dit is belangrijk omdat de aanmeldingsgegevens inzicht kunnen geven in het donorpotentieel binnen de ziekenhuizen.
- Continue publieksvoorlichting met als doel dat registratie in het donorregister en orgaandonatie als norm worden geaccepteerd door de bevolking. De Stichting NIGZ Donorvoorlichting is verantwoordelijk voor de uitvoering van de donorvoorlichting. Ten aanzien van voorlichting over orgaan- en weefseldonatie hebben verschillende onderzoeken het belang van de herhaling van de boodschap aangetoond. Daarom is er voor gekozen diverse activiteiten door middel van continue donorvoorlichting uit te voeren. Enkele voorbeelden zijn: het verspreiden van het registratieformulier en informatiefolders, de telefonische informatielijn en website (www.donorvoorlichting.nl), het regionetwerk van een groep vrijwilligers die op verzoek informatiebijeenkomsten houdt en de voorlichting op beurzen en tentoonstellingen. De komende periode zal het onderwerp orgaandonatie regelmatig via verschillende middelen terug komen. Daarbij worden de meest kansrijke groepen, het algemene publiek en de jongeren benaderd. De meest kansrijke groepen worden direct benaderd. Hiervoor wordt momenteel een pilot uitgevoerd waarbij de focus op de omgeving van de reeds geregistreerden ligt. Doel van de pilot is naast het aantal geregistreerden te verhogen vooral het onderwerp orgaandonatie ter sprake te brengen ('praat er met elkaar over') zodat men op de hoogte is van elkaars wensen met betrekking tot orgaandonatie. Vanaf 1999 wordt in samenwerking met het Donorregister en het NIGZ elk jaar een 18- jarigen campagne gevoerd. Aan de circa 185.000 jongeren wordt jaarlijks een brief en een speciale brochure van het Donorregister gestuurd. Tenslotte is er een voorlichtingsprogramma orgaandonatie voor scholieren ontwikkeld om jongeren in de leeftijd van 15 tot en met 18 jaar te stimuleren na te denken over orgaandonatie en -registratie. Uiteindelijk moest dit project leiden tot het nemen van een weloverwogen beslissing en in daaropvolgende registratie.

- Aanscherping van de huidige WOD: de wet blijkt – afgezien van het beslissysteem – in de praktijk een aantal onnodige belemmeringen op te leveren. In het voorstel van wet houdende wijziging van de Wet op de orgaandonatie (Kamerstukken II 2003-2004, 29494, nrs. 1-3) zijn nieuwe verplichtingen opgenomen die de donatieprocedure strikter regelen, zoals de verplichting om bij ieder overlijdensgeval het donorregister te raadplegen en het verplicht invullen van een formulier bij overlijden in een ziekenhuis. De overige in het wetsvoorstel opgenomen wijzigingen hebben vooral ten doel om diegenen die professioneel bij orgaandonatie betrokken zijn, beter te ondersteunen en te faciliteren. Door deze aanscherpingen zullen minder potentiële donororganen nodeloos verloren gaan.